

قطعهنامه سومین کنگره بین‌المللی و پانزدهمین کنگره ملی ژنتیک ایران

با سپاس از عنایات الهی، سومین کنگره بین‌المللی و پانزدهمین کنگره ژنتیک ایران به صورت مشترک با انجمن ژنتیک آلمان و با همفکری و همکاری گسترده بیش از یک هزار نفر از اندیشمندان، متخصصان، محققان و دانشجویان حوزه‌های مختلف علوم ژنتیک در سراسر کشور از ۲۳ تا ۲۵ اردیبهشت ۱۳۹۷ در محل سالن اجلاس سران با موفقیت برگزار شد. پیشرفت‌های علم ژنتیک طی دو دهه پس از دستیابی به توانایی توالی‌یابی ژنوم، انقلابی را در عرصه‌های مختلف به ویژه در حوزه‌ی پزشکی و کشاورزی ایجاد نموده است. پروژه‌های فراگیر جهانی Human ENCODE, Hap/Map, Proteome Project, Exposome یکی پس از دیگری در جهت تکمیل دانش بشری، موجبات درک بهتری از ساختمان و فرآیندهای موجودات زنده فراهم نموده است. اگرچه این مسیر با پویایی پیش می‌رود، فناوری‌های منتج از آنها، بخشی از نیازهای کلیدی بشر به ویژه در حوزه پیشگیری، تشخیص و درمان بیماری‌های ژنتیکی، نادر و پیچیده در حوزه سلامت را پاسخ داده و دستیابی به روشهایی برای غلبه بر مشکلات ناشی از بحران خشکی، کم‌آبی، بیماری‌ها و آفات گیاهی از جمله روش‌های ویرایش ژنی، نوید بخش مسیر پیشرفت‌های علمی و فناورانه در عرصه کشاورزی و تامین نیاز جمعیت رو به فزون بشری شده‌است. پیش بینی می‌شود ژنومیک در ارتقا سلامت و امنیت غذایی نقش مهمی را ایفا خواهد کرد و برگزاری چنین گردهمایی‌هایی برای تبادل دانش و تجربه دانشمندان پیشرو، فرصتی برای تحول و پیشرفت بیش از پیش در کشور ما خواهد بود.

در طی برگزاری این رخداد مهم و ارزشمند ملی و بین‌المللی علاوه بر ارائه ۳۰ سخنرانی کلیدی توسط محققان بین‌المللی از کشورهای پیشرو جهان، محققان ایرانی مقیم خارج از کشور و چهره‌های برجسته علمی کشورمان، تعداد ۶۵۰ پوستر و ۶۴ سخنرانی شفاهی نیز توسط متخصصان و محققان داخلی ارائه شد. علاوه بر سایر اقدامات ارزشمند در حاشیه کنگره، ۵ میزگرد و هم‌اندیشی تخصصی، ۴ کارگاه آموزشی و نمایشگاه شرکت‌های فناور و دانش بنیان داخلی و شرکت‌های ارائه دهنده خدمات و تامین تجهیزات آزمایشگاهی پیشرفته ژنتیک برگزار شد.

کمیته تدوین قطعهنامه ضمن تقدیر و تشکر از برگزار کنندگان، پس از سه روز تبادل آخرین دستاوردهای علمی در سطح ملی و بین‌المللی و برگزاری هم‌اندیشی‌ها و میزگردهای مختلف، پس از کسب نظرات متخصصان و جمع‌بندی پیشنهادهای ارائه شده که اهم آنها به شرح زیر در جلسه اختتامیه کنگره به سمع و تایید شرکت‌کنندگان محترم رسید، از مسئولان محترم کشور و محققان انتظار داریم تا در جهت مصوبات این همایش علمی، اقدامات عملی عاجل رامبدول دارند:

۱. با عنایت به سوابق ارزنده دانشمندان ایرانی در تاریخ پر افتخار ایران با اعتبار مستندات و مکتوبات چند هزار ساله و تلاشهای برجسته دوران معاصر در حوزه ژنتیک و با عنایت به فرمایشات مقام معظم رهبری مبنی بر توجه ویژه به مقوله مرجعیت علمی: «ما می‌توانیم به قله‌های رفیع علمی برسیم، ما میتوانیم مرجع علمی در جهان شویم» انتظار دارد با

برنامه‌ریزی هوشمندانه و حمایت جدی مسئولین، زمینه تحقق حضور موثر پژوهشگران ایرانی در مرزهای دانش رو به پیشرفت علم ژنتیک تسهیل شود.

۲. از آنجایی که رسالت بنیادین انجمن ژنتیک کمک به توسعه مرزهای این دانش، پرورش روحیه خلاقیت و گسترش تفکر در حوزه‌های مختلف علوم ژنتیک است، انجمن آمادگی کامل خود را برای تعامل و همکاری بیش از پیش با حوزه‌های قانونگذاری و اجرایی کشور، به منظور نیل به اهداف ارزشمند ملی اعلام می‌نماید.

۳. با توجه به رشد بی‌رویه و توسعه کمی مراکز آموزش عالی در طی سال‌های اخیر و افزایش تعداد دانشجویان و همچنین بروز پدیده بیکاری دانش‌آموختگان رشته‌های مختلف علوم از جمله رشته‌های وابسته به علم ژنتیک و نگرانی کاهش کیفیت آموزشی، تجدید نظر و بازنگری در رسالت، اهداف و دروس مرتبط در مقاطع تحصیلی پیش از دیپلم و در مقاطع دانشگاهی، همچنین میزان پذیرش در این دوره‌ها امری ضروری و اجتناب‌ناپذیر است.

۴. نظر به اهمیت اقتصاد دانش‌بنیان و حمایت از تولید ملی بر بستر تحقیق و دانش بومی، پشتیبانی بیشتر از کارآفرینان داخلی، هدایت و حمایت هوشمندانه از شرکت‌های دانش‌بنیان و تولیدکنندگان مواد و تجهیزات حوزه ژنتیک و زیست‌فناوری بیش از پیش ضرورت دارد.

۵. به منظور هم‌افزایی و تقویت مراکز تحقیقاتی علوم مرتبط با ژنتیک، کاهش موازی کاری و کاربردی نمودن نتایج تحقیقاتی و تبدیل دانش به فناوری، ضرورت برنامه‌ریزی و هدایت هوشمندانه و متمرکز مبتنی بر تقسیم کار هدفمند ملی در مراکز آموزشی و تحقیقاتی مرتبط، امری ضروری به نظر می‌رسد.

۶. شرکت‌کنندگان در هم‌اندیشی ضمن تاکید بر صیانت از حقوق ملی ذخایر ژنتیکی و مدیریت بر داده‌های ژنومی، با عنایت به تنوع اقلیمی کشور عزیزمان، که آن را یکی از استثنائی‌ترین کشورهای جهان در زمینه تنوع ژنتیکی نموده است، بر ایجاد شبکه پایگاه داده ملی به منظور شناسایی، جمع‌آوری، صیانت و بهره‌برداری مطلوب از داده‌های ژنتیکی جمعیت‌های انسانی و ذخایر ژنتیکی گیاهی و جانوری، برای نسل‌های حال و آینده، مورد تاکید قرار می‌گیرد.

۷. انجمن ژنتیک ایران و پژوهشگران این رشته با آگاهی از جنبه‌های مختلف حفظ و بهره‌برداری از ذخایر توارثی آمادگی خود را برای تدوین آئین‌نامه اجرای قانون حفظ منابع ژنتیکی را اعلام می‌دارند.

۸. شرکت‌کنندگان در هم‌اندیشی بررسی الحاق جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون بین‌المللی حمایت از ارقام جدید گیاهی (UPOV) از مسئولین محترم به ویژه مجلس شورای اسلامی تقاضا دارند با توجه به ضرورت لحاظ منافع ملی و اینکه در حال حاضر مضرات پیوستن به این کنوانسیون بیشتر از فواید مورد ادعا است، با پیوستن به این کنوانسیون مخالفت نمایند و انجمن‌های علمی و پژوهشگران مرتبط مورد مشاوره قرار گیرند.

۹. شرکت‌کنندگان در هم‌اندیشی فناوری‌های نوین ویرایش ژنوم، ضمن تاکید بر اهمیت دستیابی و کاربرد تکنیک‌های نوین دست‌ورزی ژنوم از جمله کریسپر، حمایت از پژوهش‌های بنیادی در این حوزه جهت بهره‌برداری از دستاوردهای آن در مراکز علمی و پژوهشی کشور و همچنین ایجاد بانک ناقل‌های کریسپر جهت بهره‌برداری محققان داخلی را خواستار شدند.

۱۰. شرکت کنندگان در همایش با اشاره به سرعت اعجاب انگیز علوم و فناوری‌های نوین و نقش تاثیرگذار مهندسی ژنتیک در دستیابی به محصولات مطلوب کشاورزی، از رسانه‌ها به ویژه رسانه ملی تقاضا دارند از رویکرد سیاسی در فناوری‌های اقتدار آفرین و ایجاد نگرانی‌های غیر علمی نسبت به این فناوری سرنوشت‌ساز، اجتناب نموده و از مسئولین محترم درخواست دارند که تسهیل صدور مجوز و فرآیند تبدیل دستاوردهای علمی در عرصه‌های کشاورزی و تولید داخلی محصولات اصلاح شده ژنتیکی تحت نظارت قوانین ملی و استاندارد های بین المللی، بر صدور مجوز واردات بی رویه بذر، نهاده و محصولات کشاورزی، در اولویت قرار گیرد.

کمیته تدوین قطعنامه

۲۵ اردیبهشت ۱۳۹۷